

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/84/2019
Identifikačné číslo spisu: 1105243806
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Pepelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1105243806.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Ing. Vincent Iványi - AGRISEM, so sídlom Drevená 766/1, 924 01 Galanta, IČO: 14 064 022, zastúpeného advokátom Mgr. Adriánom Iványim, so sídlom Hodská 2356/64, 924 01 Galanta, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, 812 66 Bratislava, IČO: 00 156 621, zastúpenému Advocatur Gémeš, Filipová & Partner AG, so sídlom Städtle 17, Váduz 9490, Lichtenštajnské kniežatstvo, Reg. č.: FL - 0002.539.075 - 9, konajúceho na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky BOOM & SMART Slovakia, so sídlom Dolná 370/6A, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 53 096 428, o zaplatenie 240.430,19 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 29Cb/4/2006, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 28. februára 2019, sp. zn. 4Cob/11/2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovaný m á voči žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením zo dňa 3. októbra 2018, č. k. 29Cb/4/2006-620, zamietol návrh žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie Okresného súdu Bratislava I zo dňa 6. júna 2018, č. k. 29Cb/4/2006-611.

2. V odôvodnení uviedol, že z obsahu spisového materiálu vyplýva, že predvolanie na pojednávanie konané dňa 6. júna 2018 bolo žalobcovi doručené prostredníctvom pošty a právnym zástupcom žalobcu bolo prevzaté dňa 28. mája 2018. Predvolanie na pojednávanie spolu s poučením právny zástupca prevzal v dostatočnom časovom predstihu pred konaním pojednávania, napriek tomu svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnil. V predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie v prípade nedostavenia sa na vytýčené pojednávanie bez ospravedlnenia. Námietku žalobcu o tom, že nebol riadne predvolaný na vytýčené pojednávanie a o jeho

konaní nemal vedomosť, súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalobca ako ospravedlniteľný dôvod uviedol chirurgický zákrok právneho zástupcu žalobcu, ktorému sa podrobil v deň konania pojednávania. Prepúšťacou správou žalobca preukázal, že na strane právneho zástupcu žalobcu existoval v deň konania pojednávania objektívny dôvod, pre ktorý sa nariadeného pojednávania nemohol zúčastniť, avšak s poukazom na § 278 písm. b) Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) je potrebné vážny dôvod aj včas konajúcemu súdu oznámiť. V danom prípade právny zástupca žalobcu prevzal predvolanie na pojednávanie dňa 28. mája 2018, t. j. 8 kalendárnych dní pred termínom pojednávania, pričom už v tomto čase musel mať vedomosť o svojom chirurgickom zákroku, ktorý mu znemožní sa pojednávania dňa 28. mája 2018 zúčastniť, napriek tomu súdu nedoručil ospravedlnenie svojej neúčasti. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že aj keď žalobca preukázal ospravedlniteľnosť dôvodu, ktorý mu bránil v účasti na pojednávaní, zavinene nesplnil povinnosť ospravedlniť svoju neprítomnosť včas. Ďalšie relevantné dôvody, ktoré by ospravedlnili pasivitu právneho zástupcu žalobcu, žalobca neuviedol.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením zo dňa 28. februára 2019, č. k. 4Cob/11/2019-647, potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 3. októbra 2018, č. k. 29Cb/4/2006-620 a žalovanému proti žalobcovi priznal právo na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

4. Odvolací súd konštatoval vecnú správnosť uznesenia súdu prvej inštancie, keď žalobcom uvedený dôvod návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie nepovažoval za ospravedlniteľný dôvod v zmysle ustanovenia § 281 ods. 1 C. s. p. Poukázal na to, že dôležitosť dôvodu, pre ktorý sporová strana žiada o odročenie pojednávania posudzuje súd s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu, pričom táto skutočnosť musí byť preukázaná hodnoverným spôsobom. Ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 281 C. s. p. sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane a boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčastť vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedlňujúci zmeškanie konania. Takýmto dôvodom by mohli byť akútne zdravotné problémy alebo iná neprekonateľná prekážka, neodvratiteľná, nepredvídateľná alebo neovplyvniteľná udalosť. Za ospravedlniteľný dôvod nemožno považovať okolnosť, že v právnom spise 49/2004 právneho zástupcu žalobcu nie je založené predvolanie. Z obsahu spisu súdu prvej inštancie je zrejmé, že právny zástupca žalobcu prevzal predvolanie na pojednávanie včas a osobne dňa 28. mája 2018, čo potvrdil podpisom na doručenke. Odvolací súd vyslovil súhlas s názorom žalovaného, že pokiaľ žalobca spochybňuje prevzatie a pravosť podpisu na doručenke, mal predložiť dôkazy, ktorými by svoje tvrdenie preukázal (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/240/2010). Nakoľko žalobca svoje tvrdenie nepreukázal, konajúci súd správne vychádzal z domnienky, že údaj o prevzatí predvolania na pojednávanie nariadené na termín 6. júna 2018 spolu s poučením o možnosti rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie na doručenke je pravdivý. Odvolací súd súhlasil s názorom konajúceho súdu, že je možné dôvodne sa domnievať, že už v čase prevzatia predmetného predvolania právny zástupca musel mať vedomosť o svojom plánovanom chirurgickom zákroku, ktorý mu znemožní zúčastniť sa pojednávania nariadeného na 6. júna 2018 a napriek tomu súdu nedoručil ospravedlnenie svojej neúčasti zo zdravotných dôvodov. Zodpovednosť za včasné dostavenie sa na pojednávanie je súčasťou povinností advokáta, ktorý je povinný chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta a postupovať s odbornou starostlivosťou v zmysle zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii v znení neskorších predpisov.

5. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil ustanovením § 420 písm. f) C. s. p., t. j. že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Dovolateľ uviedol, že na pojednávaní konanom dňa 21. mája 2018 on ani jeho právny zástupca nezaevidovali vytýčenie ďalšieho termínu pojednávania, nakoľko tento termín zjavne neodznel, pričom ak odznel, tak zjavne nezrozumiteľne. Poukázal na to, že pred pojednávaním spolu so svojím právnym zástupcom žiadali o doručenie zápisnice na ich e-mailové adresy, pričom vec prejednávajúca sudkyňa prisľúbila, že zabezpečí prepis zvukového záznamu do písomnej podoby a zašle prepísanú zápisnicu z pojednávania konaného dňa 21. mája 2018. Ak by sa tak stalo, dovolateľ by mal k dispozícii údaj o dni

d'alsieho pojednávania. Nahliadnutím do súdneho spisu žalobca zistil, že súd doposiaľ nevyhotovil písomné znenie zápisnice z 21. mája 2018 a preto nebola odposlaná ani žalobcovi a jeho právnenmu zástupcovi. Právny zástupca žalobcu sa dňa 6. júna 2018 podrobil operácii sivého zákalu, o čom dovolateľ predložil súdu dôkaz. Pred operačným zákrokom však právny zástupca žalobcu zabezpečoval všetky potrebné predoperačné vyšetrenia, preto poveril svoju asistentku sledovaním elektronického doručenia zápisnice z 21. mája 2018 s tým, aby ju ihneď preposlala elektronicky žalobcovi. Zároveň uviedol, že z dôvodu zlého psychického rozpoloženia v predoperačných dňoch právny zástupca žalobcu nevedel reagovať ani na poštou doručenú zásielku predvolania. Aj pre tento psychický stav poveril asistentku sledovaním elektronického zaslania zápisnice s vytýčením termínu, a s predvolaním v papierovej podobe vôbec nepočítal a to z dôvodu prísľubu súdu o zaslaní zápisnice v elektronickej podobe. Vo vzťahu k inštitútu rozsudku pre zmeškanie žalobca uviedol, že sankcionuje tú stranu sporu, ktorá nejaví o spor záujem a v konaní robí zbytočné priet'ahy, čo však jeho prípad nebol. Na pojednávani dňa 21. mája 2018 už žalobca nenavrhol žiadne nové dôkazy, preto z dôvodu spravodlivosti konania nemal súd prvej inštanacie využiť svoju možnosť o konaní rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie, ale mal pojednávať v neprítomnosti žalobcu.

7. Dovolateľ splnomocnil na zastupovanie advokáta M. dohodou o plnomocenstve sp. zn. 49/2004, ktorej platnosť skončila dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia a teda právoplatnosťou potvrdzujúceho rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/333/2015-485 stratila dohoda právoplatnosť. Následne žalobca dohodou o plnomocenstve sp. zn. 49/2004 z 25. mája 2016 splnomocnil M. na zastupovanie v dovolacom konaní, pričom jej platnosť mala skončiť dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vydaného v dovolacom konaní a v prípade úspechu v následnom odvolacom konaní. Dovolací súd uznesením sp. zn. 4Obdo/48/2016 zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu ako i súdu prvej inštanacie a tak dňom 6. februára 2017, t. j. jeho právoplatnosťou, skončila právoplatnosť dohody o plnomocenstve. Novú dohodu o plnomocenstve uzatvoril žalobca až dňa 1. júla 2018, čo znamenalo, že v čase od 6. februára 2017 do 1. júla 2018 nebol žalobca v konaní zastúpený M.. Z tohto dôvodu nemohol za žalobcu preberať súdne zásielky a to ani predvolanie na pojednávani konané dňa 6. júna 2018, a súdy oboch inštanácií na uvedenú skutočnosť neprihliadli. Na pojednávani konanom dňa 6. júna 2018 M. nebol žalobcovým právnenm zástupcom, z tohto dôvodu bolo podľa názoru dovolateľa irelevantné skúmať, či má alebo nemá vykázané doručenie predvolania. Keďže žalobca nemal vykázané riadne doručenie predvolania, súd prvej inštanacie nemohol rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Súd prvej inštanacie týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočňovať jemu patriace práva, keďže sa nemohol zúčastniť pojednávania a týmto konaním zo strany súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Okrem toho súd prvej inštanacie ani nezisťoval, či má advokát M. advokátsku licenciu.

8. Na základe vyššie uvedeného dovolateľ navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj uznesenie súdu prvej inštanacie, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštanacie na d'alsie konanie.

9. Žalovaný sa podaním zo dňa 5. augusta 2019 vyjadril k dovolaniu žalobcu, ktoré považoval za nedôvodné, zmätočné, právne bezzákladové a neakceptovateľné. Dôvody uvedené žalobcom odporovali skutkovým okolnostiam i právne udržateľným záverom a boli prezentované účelovo s cieľom zvrátiť následok procesnej pasivity žalobcu. Poukázal na to, že nebolo pravdivé tvrdenie žalobcu, že na pojednávani konanom dňa 21. mája 2018 nezaevidoval vytýčenie termínu pojednávania, nakoľko v tento deň sa pojednávani nekonalo zo zdravotných dôvodov zákonnej sudkyne a z tohto dôvodu ani konajúci súd nemohol prísľúbiť a zaslať žalobcovi prepis zápisnice z pojednávania, a ani ho vyhotoviť, keďže sa nekonalo. Žalovaný považoval za zarážajúce tvrdenia žalobcu, ktorý opieral svoje tvrdenia o sľuby súdu a proklamoval, že v prípade doručenia „neexistujúcej“ zápisnice právnenmu zástupcovi zjavne počítal s termínom pojednávania dňa 6. júna 2018. Uvedené považoval za špekulatívne, v snahe zvrátiť stav spôsobený pasivitou žalobcu. Vo vzťahu k vydanému rozsudku pre zmeškanie žalovaný uviedol, že ho možno vydať bez ohľadu na tvrdený a preukázaný skutkový stav, nakoľko je založený na procesnej neaktivite strany, a nie na výsledkoch dokazovania. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/105/2018).

10. Žalovaný ďalej uviedol, že rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalobcu nie je možnosťou, ale povinnosťou súdu za predpokladu, že tu existuje výslovný návrh žalovaného na túto formu rozhodnutia. Poukázal pritom na zásadu „práva patria bdelým“. Nesúhlasil ani s tvrdeným žalobcu, že v konaní nebol zastúpený M.W., nakoľko uplynula platnosť dohody na zastupovanie v danom konaní a preto súd nesprávne doručoval predvolanie na pojednávanie, keď nebolo odposlané priamo žalobcovi. Poukázal na to, že písomná komunikácia medzi súdom a žalobcom prebiehala výlučne prostredníctvom právneho zástupcu žalobcu M.. Pozornosť upriamil na to, že po vrátení veci súdu prvej inštancie po jej zrušení dovolacím súdom uznesením sp. zn. 4Obdo/48/2016 sa nejednalo o nové konanie, ale o to isté, na ktoré žalobca splnomocnil M.. Súd prvej inštancie preto správne pokračoval v konaní s pôvodnými účastníkmi. Zároveň však žalovaný poukázal na to, že s vykonštruovanou teóriou o tom, že M. nebol splnomocnený zástupca žalobcu začal žalobca argumentovať až v dovolaní, čo žalovaný vzhľadom na priebeh konaní považoval za neprípustné a právne neudržateľné. Aj napriek uvedenému však žalovaný poukázal na ustanovenia § 92 ods. 1 C. s. p. majúci za to, že je neakceptovateľné tvrdenie žalobcu, že dohoda o plnomocenstve sp. zn. 49/2004 z 10. decembra 2004 stratila právoplatnosť a to z dôvodu, že konanie sp. zn. 29Cb/4/2006 nie je dosiaľ právoplatne ukončené, z dôvodu podanej sťažnosti proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o výške trov konania. Zároveň termín „právoplatnosť dohody o plnomocenstve“ nezodpovedá legálnej definícii pojmu právoplatnosť uvedenej v ustanovení § 226 C. s. p. Civilný sporový poriadok výslovne neupravuje zánik splnomocnenia, ako ani spôsoby ako k nemu môže dôjsť, avšak v prípade odvolania alebo výpovede splnomocnenia platí, že sú voči súdu účinné dňom, keď ich strany súdu oznámili. Z tohto dôvodu nebolo pre súd relevantné, kedy zaniklo splnomocnenie, ale kedy došlo k oznámeniu tejto skutočnosti súdu. Zároveň nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie preverovať, či advokát má aktívnu licenciu na poskytovanie právnych služieb. Žalobca sám potvrdil, že až dňom 6. augusta 2018 došlo k oznámeniu vypovedania plnej moci zo strany právneho zástupcu JX. ako splnomocnenca vo vzťahu k žalobcovi, a preto až týmto dňom bol zánik splnomocnenia účinný voči súdu.

11. Záverom žalovaný zhrnul, že zo strany súdu prvej inštancie nedošlo k žiadnym procesným pochybeniam, ktoré by žalobcovi znemožnili uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, aby došlo k porušeniu žalobcovho práva na spravodlivý proces. Práve pasivitou žalobcu došlo k vydaniu rozsudku pre zmeškanie, pričom so všetkými podanými opravnými prostriedkami sa súd prvej inštancie i odvolací súd náležite vysporiadali, preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %, alternatívne, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

12. Žalobca sa podaním zo dňa 20. septembra 2019 vyjadril k vyjadreniu žalovaného k dovolaniu, pričom uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by vyvrátili tvrdenia žalobcu, a teda že procesným postupom súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces. Žalobca opätovne uvádzal skutočnosti už uvedené v dovolaní, a teda že bolo úlohou súdu prvej inštancie zisťovať príčiny neúčasti žalobcu na nariadenom pojednávaní. Zároveň žalobca trval na tom, že došlo k zániku dohody o plnomocenstve sp. zn. 49/2004 a to dňom 6. februára 2017, kedy nadobudlo právoplatnosť Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo/48/2016 zo dňa 29. decembra 2016, a na účely konania pred súdom prvej inštancie nemal uzatvorenú dohodu o plnomocenstve s advokátom. Novú dohodu uzavrel žalobca až dňa 1. júla 2018, a preto v období od 6. februára 2017 do 1. júla 2018 nebol M. právnym zástupcom žalobcu. Pričom súd prvej inštancie a ani odvolací súd na uvedenú skutočnosť neprihliadli. JX. tak nebol oprávnený prevziať zásielku dňa 28. mája 2018 s termínom pojednávania dňa 6. júna 2018. Preto podľa názoru žalobca mal súd prvej inštancie zisťovať, či bolo riadne vykázané doručenie predvolania pre žalobcu. Nakoľko tomu tak nebolo, nemohol súd rozhodnúť vo veci rozsudkom pre zmeškanie, ale mal pojednávať v neprítomnosti žalobcu. Žalobca nesúhlasil s vyjadrením žalovaného, že dohoda o plnomocenstve sp. zn. 49/2004 opäť po svojom zániku nadobudla platnosť, nakoľko z jej obsahu bolo zrejmé, že bola obmedzená na dobu určitú a to do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia vo veci. Žalobca považoval tvrdenia žalovaného o oznamovacej povinnosti o výpovedi splnomocnenia za irelevantné, keďže k zániku predmetnej dohody došlo ex lege uplynutím doby, na ktorú bola obmedzená. Doplnil, že napriek tomu, že konajúci súd dňa 21. mája 2018 oznámil M. prostredníctvom e-mailu, že sa

pojednávane neuskutočni z dôvodu náhleho ochorenia zákonnej sudkyne, k samotnému žalobcovi sa táto informácia nedostala, a preto žalobca vychádzal z e-mailovej informácie súdu zo dňa 25. apríla 2018 o preložení termínu pojednávania zo dňa 25. apríla 2018 na deň 21. mája 2018. V tento deň sa žalobca dostavil na vytýčené pojednávane, na ktoré sa však žalovaný, sudkyňa a ani M. nedostavili. Z tohto dôvodu žiadal v príslušnej spisovej kancelárii informáciu, z akého dôvodu sa pojednávane neuskutočnilo, avšak osoba, ktorej meno si už žalobca nepamätal, dôvod uviesť nevedela. Zároveň mu táto osoba prisľúbila, že jeho požiadavky ohľadom ďalšieho postupu súdu, menovite, aby súd ďalšie pojednávane nevytýčil z dôvodu plánovaného zákroku JX., pretlmočí zákonnej sudkyňi, avšak sa tak nestalo. Zrejme preto bolo vytýčené pojednávane na deň 6. júna 2018, kedy mal M. operáciu, ktorý si predvolanie z dôvodov zlého psychického stavu ako i vzhľadom na oznámenie od žalobcu, že súd nebude vytyčovať pojednávane, predvolanie na deň 6. jún 2018 vôbec neprečítal. M.X. už z dôvodov zlého psychického rozpoloženia ani nevedel reagovať na poštovú zásielku.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal spor a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť podľa § 447 písm. c) C. s. p.

14. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

15. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

16. Podľa § 420 C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Podľa § 431 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

18. Predmetom dovolacieho prieskumu je napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodnutím bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie. Z tohto dôvodu je dovolanie voči napadnutému rozhodnutiu prípustné podľa § 420 C. s. p., pretože ide o rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým sa konanie v danom procesnom štádiu končí.

19. Podľa názoru žalobcu je jeho mimoriadny opravný prostriedok prípustný podľa § 420 písm. f) C. s. p., v zmysle ktorého ustanovenia je dovolanie prípustné, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej

strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

20. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

21. Z obsahu dovolania je zrejmé, že za nesprávny procesný postup dovolateľ považuje tú skutočnosť, že neboli splnené procesné podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie, nakoľko tento procesný inštitút slúži na sankcionovanie tých strán sporu, ktoré nejavia o spor záujem, čo však nebol prípad žalobcu. Dovolateľ trval na tom, že o nariadenom termíne pojednávania, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie žalobcu, nemal vedomosť, ako ani jeho právny zástupca, pretože súd prvej inštancie nesprávne doručoval predvolanie na pojednávanie na deň 6. jún 2018 a súčasne na strane právneho zástupcu žalobcu nastali také okolnosti, ktoré mu znemožnili zúčastniť sa predmetného pojednávania. V neposlednom rade súdy oboch nižších inštancií neskúmali, či právny zástupca žalobcu bol oprávnený zastupovať žalobcu v predmetnom konaní.

22. Podľa § 278 C. s. p., na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a, b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

23. Podľa § 281 ods. 1 C. s. p., ak žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalobcu tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie.

24. Rozsudok pre zmeškanie predstavuje osobitný druh súdneho rozhodnutia, ktorý predstavuje následok procesnej pasivity procesných strán v sporovom konaní. V prípadoch, keď bol kontumačný rozsudok vydaný na pojednávaní (§ 278 C. s. p.), na ktorom sa nezúčastnil žalobca, môže žalobca za zákonom stanovených podmienok požiadať súd o zrušenie kontumačného rozsudku. Prvotným predpokladom na zrušenie kontumačného rozsudku je, že žalobca zmeškal pojednávanie, na ktorom došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku, z ospravedlniteľného dôvodu. Tento ospravedlniteľný dôvod je žalobca povinný preukázať, pretože bude predmetom posudzovania súdu. (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1001 až 1007).

25. Nemožno vylúčiť, že na strane žalobcu môže dôjsť pred pojednávaním k neočakávanej udalosti objektívneho charakteru, alebo k okolnosti spôsobenej samotným žalobcom, resp. inak zavinenej, v dôsledku ktorej zmešká nariadené pojednávanie, resp. ktoré mu zabráni, aby včas ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní. Účelom zákonnej úpravy je zabezpečiť žalobcovi súdnu ochranu aj v prípade, ak sa z ospravedlniteľného dôvodu neustanoví na pojednávanie, na ktorom súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. V tomto konaní sa súd nezaobrá tým, či boli splnené zákonné predpoklady pre vydanie rozsudku pre zmeškanie, ale je oprávnený posúdiť len to, či okolnosti uvádzané a preukázané žalobcom (zistené súdom), ne/možno považovať za ospravedlniteľný dôvod neprítomnosti žalobcu na pojednávaní. Príčina zmeškania pojednávania žalobcom musí mať s ohľadom na povahu, nepredvídateľnosť, závažnosť, rozsah alebo z iných dôvodov aspekt ospravedlniteľnosti (toho, čo je možné v danej veci ospravedlniť).

26. Vychádzajúc z účelu a povahy tohto procesného inštitútu možno vyvodiť, že ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 281 ods. 1 C. s. p. sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane, boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostaviť, prípadne svoju neúčast' vopred riadne ospravedlniť a ktoré za danej situácie možno považovať za dôvod ospravedľujúci zmeškanie konania. Za ospravedlniteľný dôvod nie je možné považovať okolnosť, ktorá žalobcovi bola známa resp.

jeho právnenému zástupcovi (nutnosť využiť lekársku pomoc nastala značnom čase/predstihu pred nariadeným pojednávaním), ktorá mu objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčasť na pojednávaní včas ospravedlnil.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd uvádza, že z ustanovenia § 278 ods. 1 C. s. p. vyplýva povinnosť súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalobcu na pojednávaní, na ktoré sa nedostavil, ak to navrhne žalovaný a sú zároveň splnené procesné podmienky na jeho vydanie. Preto keď na pojednávaní konanom dňa 6. júna 2018 navrhol žalovaný súdu rozhodnúť rozsudkom pre zmeškania žalobcu, bolo povinnosťou súdu vydať kontumačný rozsudok ak súčasne zistil splnenie podmienok uvedených v citovanom ustanovení. Žalobca pred okresným súdom a ani pred odvolacím súdom nepreukázal ospravedlniteľnosť dôvodu, pre ktorý sa na pojednávanie nedostavil. Pojem „ospravedlniteľný dôvod“ nie je právnou normou definovaný, je iba na úvahe súdu, ktoré okolnosti v intenciách toho - ktorého prípadu posúdi ako okolnosti hodné ospravedlnenia neúčasti na pojednávaní. Odpoveď odvolacieho súdu na to, či žalovaným tvrdené okolnosti zmeškania pojednávania sú ospravedlniteľné, je v napadnutom rozhodnutí vyjadrená jasne a presvedčivo. Odvolací súd správne uviedol, že ospravedlniteľným dôvodom sú len také okolnosti, ktoré na strane žalobcu nastali neočakávane a boli príčinou, že sa nemohol na pojednávanie dostať. Takouto skutočnosťou nebolo to, že v právnom spise právneho zástupcu žalobcu sp. zn. 49/2004 sa nenachádzalo predvolanie. Dovolací súd zo spisu zisťuje, že právny zástupca žalobcu až s návrhom na zrušenie rozsudku pre zmeškanie doručeným súdu dňa 6. augusta 2018 predložil doklad, ktorým ospravedlnil svoju neúčasť na nariadenom termíne pojednávania, a to prepúšťaciu správu zo dňa 6. júna 2018, z ktorej vyplýva, že sa podrobil operačnému zákroku. Súd prvej inštancie ako i odvolací súd správne posúdili, že nie sú splnené predpoklady na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, nakoľko ospravedlniteľným dôvodom nie je okolnosť, ktorá bola právnenému zástupcovi známa, a ktorá síce objektívne znemožňovala účasť na pojednávaní, avšak žiadne objektívne okolnosti nebránili tomu, aby svoju neúčasť na pojednávaní včas ospravedlnil. Predvolanie na pojednávanie prevzal právny zástupca žalobcu dňa 28. mája 2018, teda 8 kalendárnych dní pred plánovaným zákrokom, čím mal dostatok času súdu oznámiť svoju neúčasť na pojednávaní. Tvrdenie žalobcu o zlom psychickom stave JX. nie sú relevantné, nakoľko tieto tvrdenia neboli žiadnym spôsobom preukázané a zároveň je právny zástupca povinný vykonávať právne služby s odbornou starostlivosťou a chrániť záujmy svojho klienta a súdu včas oznamovať skutočnosti dôležité pre vedenie konania.

28. Žalobca v podanom dovolaní a následnom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k dovolaniu uvádzal nové skutkové okolnosti, teda že právny zástupca žalobcu poveril svoju asistentku kontrolou elektronickej pošty, že žalobca sa na termín pojednávania dňa 21. mája 2018 dostavil a v spisovej kancelárii požiadal osobu, ktorej meno si však už nepamätal, aby bolo pretlmočené zákonnej sudkyňi, aby termín pojednávania nebol vytýčený z dôvodu ochabnutého oka JUDr. Eduarda Šmelka, ako i to, že JUDr. Eduard Šmelka nebol jeho zástupcom z dôvodu zániku dohody o plnomocenstve a preto mu súd nemal doručovať predvolanie na pojednávanie na deň 6. júna 2018, ktoré okolnosti však v konaní pred súdom prvej inštancie a ani pred odvolacím súdom neuvádzal. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 227/2011 (publikované pod č. 50/2014), v ktorom vyslovil právnu vetu, že «dovolacie konanie má prieskumnú povahu, so zreteľom na ktorú v dovolaní nemožno uplatniť také „nové“ skutočnosti alebo dôkazy vo veci samej, ktoré pri rozhodovaní nemali možnosť vziať na zreteľ už súdy nižších stupňov». Žalobca mal v konaní pred okresným ako i odvolacím súdom vytvorenú procesnú možnosť využiť svoje právo uviesť skutočnosti, z ktorých v dovolacom konaní vyvodzuje nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií. Ak tak neurobil, nemožno vytýkať súdu prvej inštancie a odvolaciemu súdu, že k týmto skutočnostiam neprihliadli. Vzhľadom na uvedené preto dovolací na tieto skutkové tvrdenia žalobcu neprihliadol.

29. Dovolací súd dodáva, že z obsahu súdneho spisu vyplýva, že JUDr. Eduard Šmelka zastupoval žalobcu na základe zmluvy č. 33/2005 zo dňa 1. marca 2005. JUDr. Eduard Šmelka dňom 2. marca 2018 vypovedal žalobcovi zmluvu o poskytovaní právnych služieb z dôvodu vyčiarknutia zo zoznamu advokátov (č. 1. 617 súdneho spisu). Z obsahu predmetného oznámenia vyplýva, že trojmesačná výpovedná lehota začala právnenému zástupcovi plynúť dňom 1. apríla 2018 a skončila dňom 30. júna

2018. Dňom 1. júla 2018 udelil žalobca splnomocnenie JUDr. Eduardovi Šmelkovi na zastupovanie v konaní pod sp. zn. 29Cb/4/2006 ako fyzickej osobe v zmysle § 23 a § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka (č. 1. 618). Z uvedeného je zrejmé, že JUDr. Eduard Šmelka v konaní žalobcu zastupoval, pričom po tom, ako skončil JUDr. Eduard Šmelka výkon advokácie, pokračoval v zastupovaní žalobcu ako fyzická osoba. Súd prvej inštancie preto správne doručoval predvolanie na pojednávanie konané dňa 6. júna 2018 právnenému zástupcovi žalobcu, ktorý prevzal predvolanie dňa 28. mája 2018.

30. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľ nedôvodne namietal existenciu vady uvedenej v § 420 písm. f) C. s. p. Preto dovolací súd dovolanie žalobcu proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu, podľa § 447 písm. c) C. s. p., ako procesne neprípustné odmietol.

31. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 453 ods. 1 C. s. p. v spojení § 255 ods. 1 C. s. p.). Podľa § 262 ods. 2 C. s. p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.